

Приложение 7: Пътуване на българи в страната и в чужбина

Участие на населението на България в туризма – данни на годишна база

Необходимо е да се изясни една ключова особеност. Българинът често пътува за кратко за един ден, т.е. не реализира нощувка – или отсяда при познат или в собствен втори имот. В случай, че се включат всички тези пътувания би могло да се заключи, че 86,9% от българите (над 4,6 млн. българи над 18 г.) са били поне веднъж на туризъм в България през периода юни 2022 г. – май 2024 г. съгласно данни от национално представително проучване. Тези резултати са достатъчно показателни за високия интерес на българите към различни дестинации и видове туризъм в България.

Осъществили ли сте поне едно туристическо пътуване в страната в рамките на последните 2 години? – /не е задължително да включва отсядане в място за настаняване/

	Дял в %
Да	86,9%
Не	13,1%
Общо	100%

- *Отговори на анкетирани лица над 18 години съгласно данни от Национално представително проучване*

- *Отговори на анкетирани лица над 18 години съгласно данни от Национално представително проучване*

Причините разминаването между данните от проучването и данните на Евростат за участие на българи в туризма са в заложените критерии. Изследването на Евростат обхваща само пътувалите в страната с поне една нощувка в рамките на 1 година, докато изследването на националното представително проучване обхваща всички туристически пътувания с или без нощувка в рамките на 2 години, т.е. периодът след Пандемията. Следователно, националното представително проучване включва

двойно по-дълъг период и голям брой едnodневни туристически пътувания, поради което резултатите от гледна точка участие на българското население във вътрешния туризъм са много по-високи.

Участие на населението на България в туризма – данни на тримесечна база

Друго изследване на НСИ се провежда на тримесечна база и на анкетен принцип, като обхваща лица над 14 г. Съгласно последно публикуваните данни през второто тримесечие на 2024 г. 1,2 млн. български граждани са реализирали туристически пътувания. Преобладаващата част от тях – 71.3%, са пътували само в страната, 22.6% – само в чужбина, а 6.1% са пътували както в страната, така и в чужбина.

Въпреки сезонността на туризма по обобщени данни за 2023 г. няма тримесечие, в което общият брой пътували българи да е бил по-малко от 1 млн., което е признак, че страната ни е целогодишна дестинация. Въпреки че има и известен брой българи, които не почиват през лятото, те предпочитат другите периоди за почивка, а именно октомври – декември или януари – март.

Период	Общо – население над 14 години, което е извършило поне едно пътуване с или без нощувка	в страната	в чужбина	в страната и в чужбина
2023 г. октомври-декември	1 165 500	78,5%	18,20%	3,30%
2023 г. юли-септември	1 822 300	72,5%	20,70%	6,80%
2023 г. април-юни	1 172 400	79,2%	16,70%	4,10%
2023 г. януари-март	1 010 800	82,2%	15,40%	2,40%
Уточнение	Данните не подлежат на сумиране с цел получаване на годишни данни.			

Логично възниква въпросът как броят на пътуванията на българи в чужбина е около 7 млн. през 2019 г. и 8,1 млн. през 2023 г. при толкова ниски данни за броя на пътуващите лица. Причината е, че показателя на НСИ е различен (брой пътувания, а не брой пътуващи лица, като едно лице може да извърши много пътувания в чужбина в рамките на годината).

В бъдеще пътуванията на българи в чужбина неизбежно ще нарастват, предвид че в момента България е с един от най-ниските дялове пътуващи лица в чужбина сред държавите в ЕС.

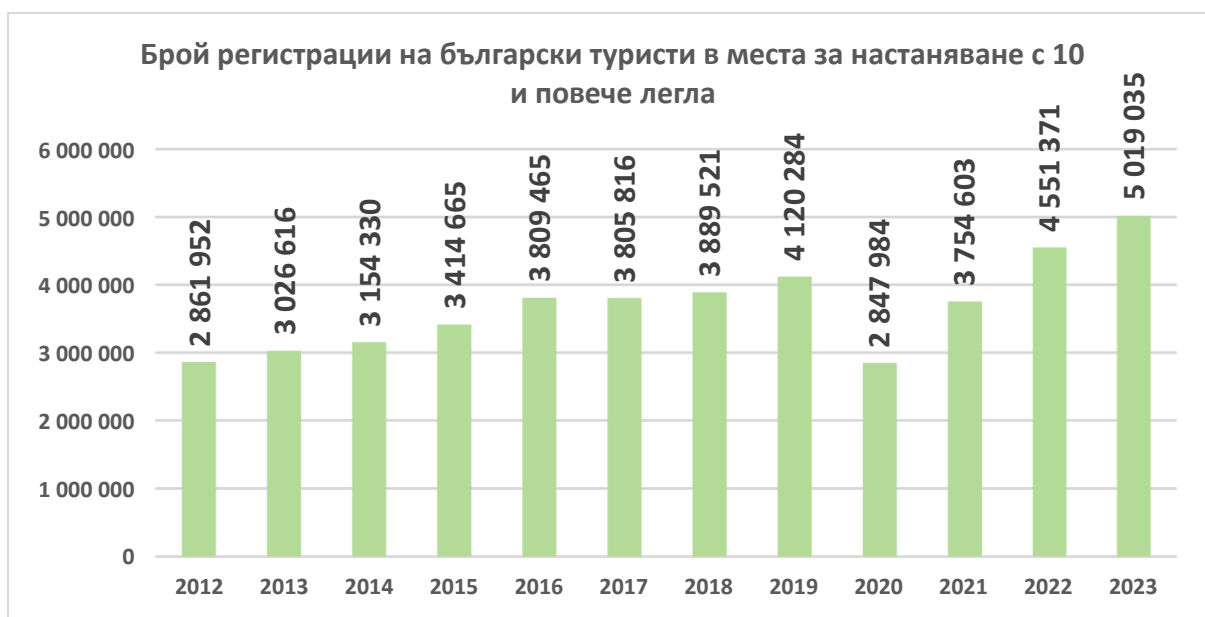
Данни от местата за настаняване

Важен метод за отчитане на вътрешния туризъм е чрез използване на данни **от местата за настаняване**. В този случай **не се отчита броят на българите като лица, а броят на регистрациите**, които те са осъществили в хотелите и другите места за настаняване.

Например, ако един българин е бил в хотел във Варна и в хотел в Русе за разглеждания период, той ще има общо 2 регистрации – една във Варна и една в Русе. Този метод е одобрен от Евростат и се прилага в държавите от ЕС.

Измерено по този начин през 2023 г. са отчетени 5 млн. регистрации на българи (трябва да се подчертае, че това са регистрации, а не лица), което е увеличение с 10,3% спрямо 2022 г., ръст с 33,7% спрямо 2021 г., а в сравнение с Предпандемичната 2019 г. ръстът е с 21,8%.

- *Уточнение – към момента НСИ не е публикувал на институционалната си интернет страница броя на българските туристи като брой лица, които са осъществили тези регистрации.*

Предпочитани видове туризъм от българите в страната

Трите най-популярни вида туризъм на българи в страната за периода юни 2022 г. – май 2024 г. са туризъм, свързан с почивка сред природата, морски туризъм и градски туризъм. Близко половината от българите са били поне веднъж на българското Черноморие през последните 2 години юни 2022 г. – май 2024 г. Интересен е въпросът защо НСИ отчита около 1 млн. регистрации на българските туристи в местата за настаняване по Черноморието през летен сезон 2023 г. и коя е причината за това разминаване спрямо националното представително проучване. Причините за разминаване в по общ план биха могли да бъдат следните:

- Поне 1 млн. българи живеят в градове и села в близост до Черноморието и ползват морето без да отседнат в хотели. Те, както и пристигналите при тях на гости роднини не се отчитат в статистиката на НСИ от местата за настаняване.
- Изследването обхваща поне два летни сезона в България.

Фактът, че 50% от българите са осъществили поне веднъж морски туризъм в страната в периода юни 2022 – май 2024 г. е достатъчно показателен за привлекателността на Черноморието ни.

Интерес има и към много други видове туризъм, като данните са представени в таблицата по-долу.

Уточнение – сумата от дяловете надхвърля 100%, предвид че част от анкетираните са осъществявали повече от 1 туристическо пътуване в рамките на 2-годишния период и съответно са дали повече от 1 отговор.

Видове туризъм	Дял от населението, извършило поне едно туристическо пътуване в страната в периода юни 2022 г. – май 2024 г.
почивка сред природата	52,9% от населението на страната
морски туризъм	50% от населението на страната
градски туризъм	48.9% от населението на страната
планински туризъм	40.6% от населението на страната
културен туризъм	35.8% от населението на страната
СПА, уелнес- или балнео- туризъм, санаториум	35.4% от населението на страната
селски туризъм	23,5% от населението на страната
бизнес туризъм	17.9% от населението на страната
ски туризъм	8.1% от населението на страната
приключенски или екстремн туризъм	4.4% от населението на страната
спортен туризъм	4.3% от населението на страната

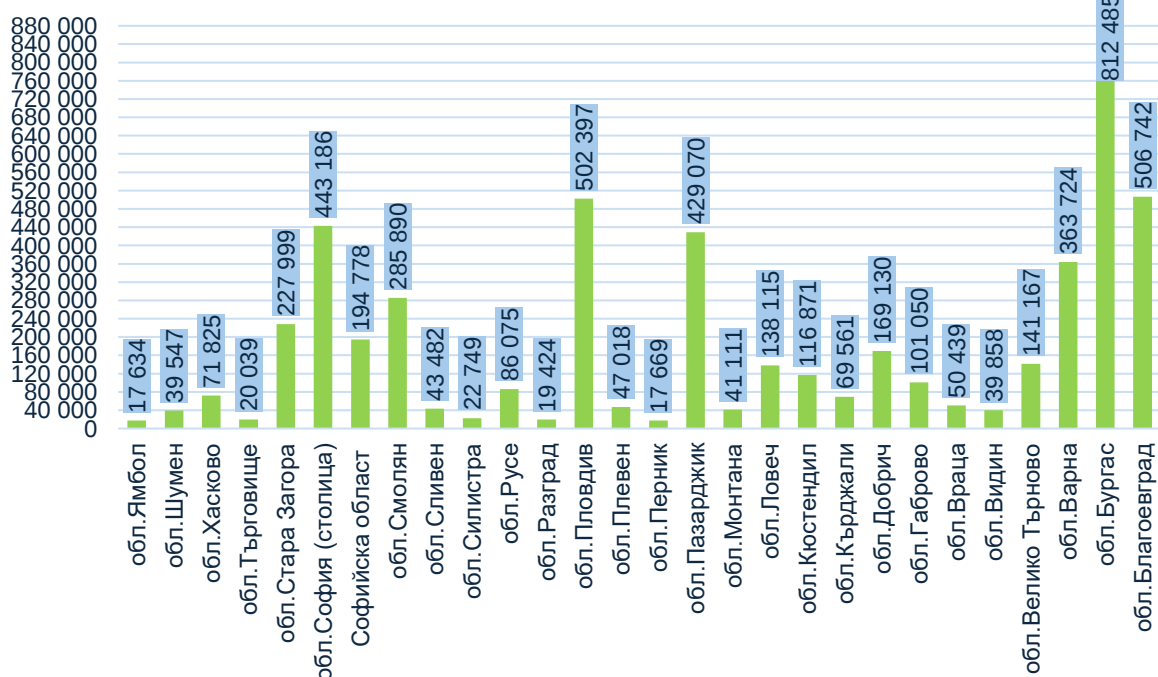
Водещи 10 дестинации за българи за периода януари – юни 2024 г.

По данни от ЕСТИ 10-те водещи дестинации за българи за периода януари – юни 2024 г. са посочени по-долу, като е необходимо да се подчертае, че след като измине летния сезон цитираните резултати, особено в морските общини, рязко ще нараснат. Положително е, че сред 10-те водещи общини за вътрешен туризъм през първото шестмесечие на 2024 г. има общини с добре развит културен и бизнес туризъм – Столична община, община Пловдив, с развит морски туризъм – община Несебър, с развит ски туризъм – общини Банско, Самоков, Смолян и Чепеларе, с развит СПА туризъм – Велинград и Хисаря.

Водещите общини за български туристи за периода януари – юни 2024 г. са Столична община над 235 хил. регистрации, община Велинград – над 164 хил., община Варна – над 135 хил., община Пловдив – над 112 хил., община Несебър – над 84 хил., Смолян и Чепеларе – над 90 хил., Самоков – над 77 хил., Банско – над 72 хил., Разлог – близо 67 хил., Хисаря – над 64 хил.

Данните на НСИ за регистрации на български туристи са представени на годишна база за 2023 г. по области и са представени в следващата таблица

Регистрации на български туристи по области през 2023 г.

Регистрации на български туристи през 2023 г.

област	Видин	39 858
област	Враца	50 439
област	Ловеч	138 115
област	Монтана	41 111
област	Плевен	47 018
област	Велико Търново	141 167
област	Габрово	101 050
област	Разград	19 424
област	Русе	86 075
област	Силистра	22 749
област	Варна	363 724
област	Добрич	169 130
област	Търговище	20 039
област	Шумен	39 547
област	Бургас	812 485
област	Сливен	43 482
област	Стара Загора	227 999
област	Ямбол	17 634
област	Благоевград	506 742
област	Кюстендил	116 871
област	Перник	17 669

област	София	194 778
област	София (столица)	443 186
област	Кърджали	69 561
област	Пазарджик	429 070
област	Пловдив	502 397
област	Смолян	285 890
област	Хасково	71 825